

Сонот за влез во Алијансата не смее да се претвори во уште една македонска трагедија, или во нова политичка епизода во која Македонија "угоре гледа високо, а удолу живее длабоко".

Македонија ги исполни условите за влез во НАТО, сега е време за нови ангажмани и учество во други мировни мисии.

Истите ги полагаваме во земјава, но и во Авганистан, Босна, Либан и Ирак.

Повеќе од една деценија Алијансата ги поддржува сите наши трансформации и реформи.

Пишува: **Кокан СТОЈЧЕВ**

НАТО ВРЕДИ К СУВО ЗЛАТО МАКЕДОНИЈА ДИЈАМАНТ СОЈУЗНИЧКАТА

Уште еднаш Букурешт нам судбински ни е предодреден да го препознаеме или да го доживееме како сенишен град, како меѓународен, геостратешки и политички центар на јавачите на апокалипсата, бидејќи пред повеќе од девет децении во оваа престолнина беше донесена одлука за подделба на етничка Македонија. Од тогаш до денес, овој град го следи синонимот за ролјата на стравот и на исчекување, која можеби конечно на Самиот на НАТО ќе ја скрши клетвата, која со генерации го следи македонскиот народ. Македонецот предолго време живее во неизвесност, а уште повеќе се чувствува загрозен, бидејќи не може да ја заборави 1913 година, кога етничка Македонија е поделена. Затоа сонот за влез во Алијансата не смее да се претвори во уште една македонска трагедија, или во нова политичка епизода во која Македонија "угоре гледа високо, а удолу живее длабоко". Во овој момент можеби НАТО вреди како суво злато, но штом Македонија ќе влезе во сојузот таа ќе стане дијамант во нејзината круна.

Република Македонија ги исполни условите за влез во Алијансата, но Грција сè уште не може да се помири со тоа што нашата земја ги положи сите испити: во Авганистан, во Ирак, во Босна итн.

Во меѓувреме официјална Атина ги употреби сите политички и дипломатски средства обидувајќи се да стави вето на приемот на РМ и на тој начин да ја скрие вистината.

Пандорината кутија беше отворена во 1913 година, кога етничка Македонија беше поделена меѓу Грција, Србија и Бугарија. Поради овие причини се очекува

разврска на многу други важни историски и политички прашања, кои постојано ја следат судбината на македонскиот народ на Балканот.

НАДЕЖ И ПОДДРШКА

Во своето прво обраќање на Самитот на НАТО во Букурешт, во рамките на конференцијата на Трансатлантскиот форум, во првите три пасуси од својот говор американскиот претседател Џорџ Буш неколку пати го спомна името Македонија и неопходноста од нејзиното пристапување во НАТО.

Буш јасно и категорично кажа дека Македонија ќе добие покана за прием во НАТО и ја остави отворена вратата за сите други нации, не само за балканските земји.

"НАТО ќе донесе историска одлука за прием на трите балкански нации: Хрватска, Албанија и Македонија. САД силно ја поддржуваат поканата за членство во НАТО на овие три нации", истакна Џорџ Буш.

"Овие земји го поминаа тешкиот пат на реформите и изградија слободни општества. Тие се подготвени да придонесат кон НАТО и нивните граѓани ја заслужуваат безбедноста која ја носи НАТО", оцени Буш.

Сепак до затворањето на овој број, на 2 април, не се знаеше позицијата на Република Македонија, влегува ли во Алијансата или не. Грција во Букурешт допатува со вето за приемот на Македонија во НАТО.

ТРАНСФОРМАЦИИ НА АРМ

Република Македонија ја почна работката со НАТО на 15 ноември 1995 година, кога стана 27. членка на про-

грамата Партнерство за мир.

По зачленувањето во Партнерство за мир во земјава се одвиваа повеќе политички и општествени трансформации и реформи, особено во Министерството за одбрана и во АРМ, кои го понесоа целиот товар.

Инаку, трансформацијата на армиските структури мина низ повеќе фази, од преземањето на контролата на македонските граници во пролетта 1992 година, па сè до промоцијата на новата формација на АРМ, чија бројност и структура беше концептски одредена во документот Белата книга на одбраната, во која се содржани напредокот и трансформацијата во одбранбените реформи и безбедносната и одбранбената стратегија на земјата.

Македонија прв пат испрати свои мировници во мисијата ИСАФ во Авганистан во 2002 година. Оттогаш досега нашата земја учествувала со околу 250 мировници во мировните операции во Ирак, Либан и во БиХ.

Поради овие заслуги полека, но сигурно РМ се трансформира од земја "консумент" во држава "провајдер" на безбедноста.

Новиот пакет партнерски цели од Македонија бара сосема други должности, на пример, по зачленувањето во Алијансата, околу 1.500 македонски војници треба да бидат упатени во мисии во странство, со што ќе продолжи да се ипишува новото поглавје од развојот на АРМ.

АЛИЈАНСАТА ВО ЗЕМЈАВА

НАТО ни помогна во стабилизацијата на безбедносната слика во Република Македонија. По конфликтот од 2001 година Алијансата беше присутна преку

АКО АМА Е ВО КРУНА

операциите "Неопходна жетва", "Килибарна лисица" и "Сојузничка хармонија".

По барање на претседателот на државата во 2001 година НАТО спроведе операција за разоружување на припадниците на ОНА. Во 30-дневната операција "Неопходна жетва" 3.500 НАТО војници собраа околу 4.000 разни видови парчиња оружје и 397.600 други предмети, вклучувајќи мини и експлозив. НАТО трупите останаа во Македонија до крајот на март 2003 година, кои во рамките на операцијата позната како "Килибарна лисица" им помагаа на набљудувачите на ОБСЕ и на ЕУ. Во оваа операција околу 700 припадници на армиите на државите-членки на Алијансата, под водство на Германија, ги зајакнаа веќе присутните 300 војници во земјата. За поддршка на нашата држава на 16.12.2002 година почна новата мисија "Сојузничка хармонија", која траеше до 31 март 2003 година, кога одговорноста на мисијата ѝ е предадена на ЕУ.

Штабот на НАТО во Скопје се состои од околу 120 луѓе, комбиниран од воен и цивилен персонал, а се работи за не тактички штаб под команда на висок воен претставник на Алијансата.

ХРОНОЛОГИЈА НА ОДНОСИТЕ МАКЕДОНИЈА - НАТО

- На 23.12.1993 г. Собранието на РМ усвои Резолуција за пристапување на Република Македонија во Организацијата на северноатлантскиот договор - НАТО.

- На 15.11.1995 г. Потпишување на Рамковниот документ за програмата Парт-

нерство за мир во седиштето на НАТО во Брисел.

- На 22.12.1995 г. Потпишување договор меѓу Македонија и НАТО за премин на силите на ИФОР (за нивно координирање со ОН во поддршка на имплементирањето на Мировниот договор за БиХ).

- На 30.5.1996 г. Македонија го потпиша партнерскиот Договор за статусот на силите (СОФА).

- На 4.6.1996 г. Собранието на РМ едногласно го усвои Законот за ратификација на партнерскиот СОФА договор.

- На 12.6.1996 г. На свечена седница на Северноатлантскиот совет во Брисел се прифаќа Посебната програма за Република Македонија во рамките на Партнерството за мир за периодот 1996-1998.

- На 26.11.1997 г. Отворање на Мисијата на Република Македонија при НАТО во Брисел.

- На 1.12.1997 г. Владата на РМ донесува одлука за формирање Комитет за евроатлантска интеграција задолжен за координирање на активностите во врска со подготовките на Република Македонија за зачленување во ЕУ и во НАТО.

- На 8.12.1997 г. Владата на РМ донесе Одлука за формирање Работен комитет за интеграција во колективните одбранбени системи.

- На 22.4.1998 г. Собранието на РМ основа Комитет за европска и евроатлантска интеграција како постојано работно тело.

- На 24.12.1998 г. Се склучи основниот договор меѓу Република Македонија и НАТО за престој на мисии на Алијансата во Република Македонија.

- На 23.4.1999 г. На Самитот на НАТО во Вашингтон, Република Македонија

официјално стана кандидат за членство во Алијансата. Истовремено Република Македонија е примена за членка на Акциониот план за членство на НАТО, по што почнува процесот на имплементација на Планот.

- На 19.5.2000 г. Македонија е една од основачите на групата "Вилнус", заедно со Албанија, Бугарија, Романија, Словенија, Словачка, Летонија, Естонија и Литванија. Хрватска се приклучи во 2002 година.

- На 2.5.2003 г. Македонија, Албанија и Хрватска, заедно со САД, ја потпишаа Повелбата за партнерство или Јадранската повелба. Оваа иницијатива, неофицијално наречена Охридско-Јадранска, ја покренува починатиот македонски претседател Борис Трајковски на маргините на Самитот на НАТО во Прага.

- На 11.8.2003 г. НАТО ја презеде командата и контролата над мисијата ИСАФ во Авганистан. Учесството на Македонија во оваа мисија продолжува под знамето на НАТО.

- На 15.1.2005 г. Со цел да се зајакнат и да се координираат активностите, Владата на РМ назначи Национален координатор за подготовките на земјата за членство во НАТО.

- На 10.9.2006 г. Координирањето на активностите за евроатлантска интеграција на Република Македонија се крена на највисоко ниво и се стави директно под закрила на премиерот. Се формира и Комитет за прием на Република Македонија во НАТО. Со Комитетот заседава премиерот, а негови заменици се министрите за надворешни работи и за одбрана.

- На 28 и 29.6.2007 г. Охрид и Македонија беа домаќини на Самитот на Евроатлантскиот партнерски совет.